

Høringsuttalelse til konsekvensutredning av deponi for uorganisk farlig avfall i Dalen gruve i Brevik

Innledning

Vannområde Skien-Grenlandsfjordene har ansvar for å sørge for at vannforskriftens mål blir ivaretatt i planleggingen. Vi vil derfor ikke gå inn på andre temaer i konsekvensutredningen enn det som berører utslipp til sjø, og konsekvenser for vannmiljøet.

Klima- og miljødepartementet har lagt konsekvensutredning av et mulig deponi for nøytralisert og stabilisert uorganisk farlig avfall i Brevik ut på offentlig høring. Formålet med konsekvensutredningen er å avklare om Dalen gruve i Brevik er egnet til deponi og hvilke konsekvenser en etablering i Dalen vil kunne få for miljø og samfunn.

Bakgrunn

Gruvegangene for mulig deponi ligger i Eidangerfjorden, og lasting og lossing av farlig avfall vil skje ved Kongekleiv i Frierfjorden. I tillegg vil også Langesundsfjorden være en relevant vannforekomst i forhold til denne aktiviteten. Vannforekomstene Eidangerfjorden, Frierfjorden og Langesundsfjorden er i dag sterkt preget av nåværende, og tidligere tiders industrivirksomhet, og fungerer som resipient for mange industribedrifter tilknyttet Herøya industripark.

Vannforskriftens mål om *god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021 i alle vannforekomster* er på nåværende tidspunkt svært kritisk, og det er gitt utsatt frist for måloppnåelsen for disse vannforekomstene til 2027. Dette avhenger av å gjøre tiltak i sedimentene, og forhindre at nye utslipp forringer vannforekomsten ytterligere.

Saksfremstilling

En nyetablering av et deponi for uorganisk farlig avfall vil kreve en utslippstillatelse, som vil medføre at nye utslipp av forurensninger blir tilført hele fjordsystemet. Deponivirksomheten vil også gi en økning i skipstrafikken, og risiko for grunnstøting eller kollisjon vil øke i innseilingen til Brevik. Ved slike hendelser vil uorganisk farlig avfall komme på avveie, og spre seg i fjorden.

Det er utarbeidet en rapport fra DNV.GL som utreder dette temaet nærmere. Delrapporten konkluderer med at det forventes at delene av områdene som berøres ved en eventuell ulykke ikke vil brukes i perioden etter en grunnstøtingsulykke, og at fiskeplasser og badeplasser vil ikke kunne benyttes en periode. Det er også forventet at det vil bli en økning i tiden det tar før miljømålet oppnås, ved en eventuell ulykke. Det forventes ingen miljøkonsekvenser med restitusjonstid høyere enn et år.

Frierfjorden, Eidangerfjorden og Langesundsfjorden er en del av Svennerbassenget som er en nasjonal laksefjord. Naturverdiene har derfor **svært stor verdi**.

Det er utarbeidet en rapport fra DNVL.GL om naturtilstanden (vurdert opp mot økologiske kvalitetselementer i vannrammedirektivet) i Frierfjorden, Kongekleiv og Eidangerfjorden. Konklusjonene i denne rapporten er at :

- Omfanget og virkningen på naturmiljøet fra utslipp av ballastvann, kloakk eller avfall settes til «liten negativ konsekvens»

- Spredning av forurenset sediment grunnet propellerrosjon settes til «ubetydelig-liten negativ konsekvens»
- Utslipp av rensed prosessvann, sammenliknet med dagens utslipp fra urensed gruvevann er vurdert til å ha en «liten positiv effekt».
- Basert på en totalvurdering av virkninger på naturmiljøet, sammenliknet med dagens utslipp av urensed gruvevann, settes til «ubetydelig konsekvens»

Konklusjon

Vannområdet har ikke forutsetninger for å vurdere om disse rapportene har svakheter, eller andre kritiske momenter som bør hensynstas. Vi vil likevel bemerke at en sammenlikning av konsekvenser på vannmiljøet og naturtilstanden i forhold til dagens situasjon med gruvedrift, oppfattes som noe snever. Konsekvensene på vannmiljøet kan ikke bli vurdert ut i fra en sammenlikning med dagens situasjon med gruvedrift.

Det er ikke til å komme utenom at dette er snakk om en nyetablering av virksomhet som kan medføre forurensning i en nasjonal laksefjord. Vannforskriften § 12 (ny aktivitet eller nye inngrep) åpner opp for at miljømålene i §4-§6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

- a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller
- b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god til god.

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

- a) alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,
- b) samfunnsnyten av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og
- c) hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Vannområde Skien-Grenlandsfjordene mener at en etablering av deponi for uorganisk farlig avfall ikke er tråd med vannforskriftens §12. Vi kan heller ikke se at denne vurderingen er gjort som en del av konsekvensutredningen.